

De **Aanloop** tot de Europese eerste autogenocide

1

- De Eerste Wereldoorlog: augustus 1914-november 1918
- Nederland verklaart zich onmiddellijk integraal neutraal jegens alle partijen
- Het stelt een neutraliteitsproclamatie op in de Staatscourant
- Het laat deze uitreiken in de nationale taal van de desbetreffende staten overal waar het een gezant heeft

Wilhelmina sprak dat af met Wilhelm II

- Ze regelen dat tijdens Wilhelms staatsbezoek in 1907
- De internationale spanningen lopen hoog op
- Groot-Brittannië heeft aangezegd dat het in geval van oorlog een absolute zeeblokkade zal aanleggen in de Noordzee
- **Nederland zal verhongeren**

Integrale neutraliteit

- Wilhelm wil daarom versterking van Nederlands kustfortificaties bij IJmuiden, Hoek van Holland en Vlissingen
- Wilhelmina zegt dat toe.
- Maar ze wijst af zich “welwillend” neutraal te verklaren jegens Duitsland
- Wel zal front gemaakt worden naar alle windrichtingen
- Wilhelmina instrueert aldus Cornelis Snijders Opperbevelhebber

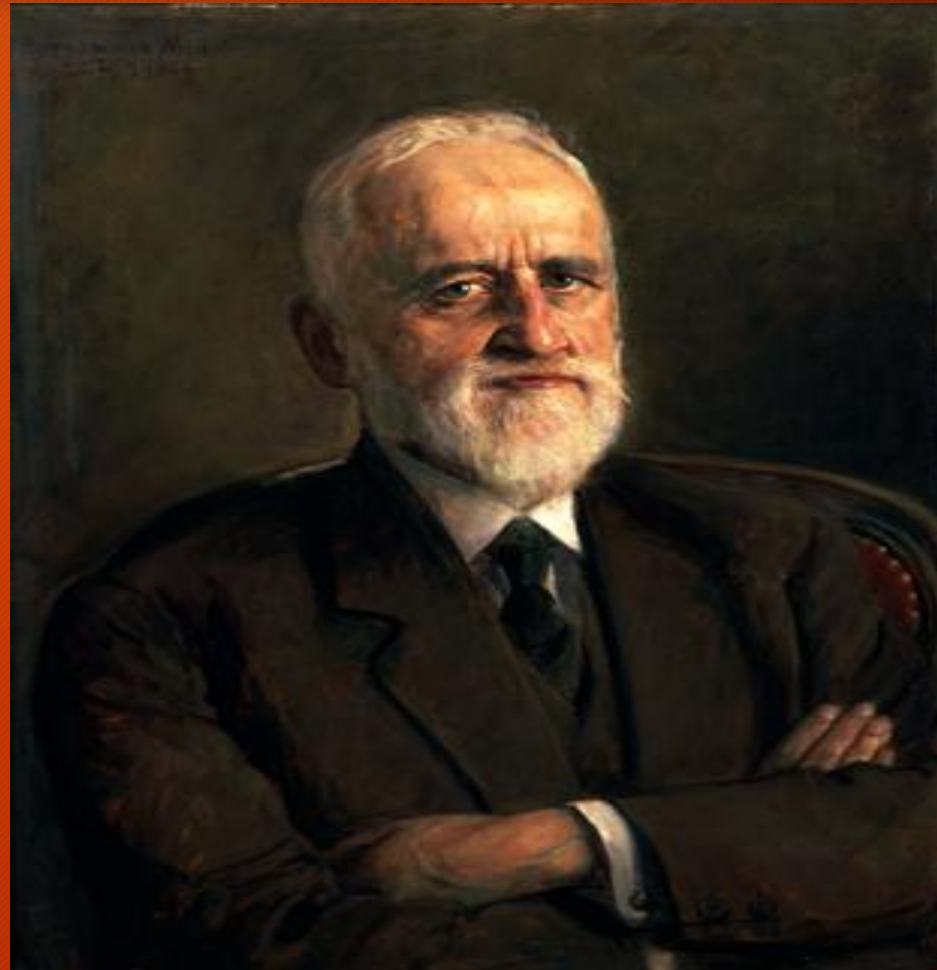

Op 9 november 1918 komt keizer Wilhelm II in Nederland.

Het uitnodigingsbeleid van Wilhelmina is onbekend bij Cort van der Linden, de premier voordien

4

- In de onderhandelingen over de mogelijke herstelling van de Europese Vrede wijst USA-president Woodrow Wilson de keizer aan als hoofdschuldige aan de wereldoorlog
- De USA zal geen vrede sluiten met een keizerlijke Duitse regering
- De keizer zal moeten aftreden en er zal een constitutionele representatieve democratie in Duitsland moeten zijn, wil een wapenstilstand gesloten worden
- De keizer zal individueel berecht moeten worden voor wat hij als staatshoofd en opperste bevelhebber aan oorlogsmisdaden heeft doen verrichten
- WAAROM verschaft neutraal Nederland dan toch deze keizer toegang?

Afspraken Wilhelmina/Wilhelm mei 1918

- In mei 1918 ontwikkelt het Duitse veldleger een laatste massa-offensief in noordelijk Frankrijk. Operation Michael.
- Het is succesvol: Parijs wordt bedreigd met mortieren
- Drie legerkorpsen kunnen worden ingezet door Ludendorff
- Het ziet er naar uit dat het Franse leger gaat muiten
- Wilson kan niet snel genoeg geoffende troepen inzetten in de bedreigde zone

Wilhelm meent dat hij gaat winnen

6

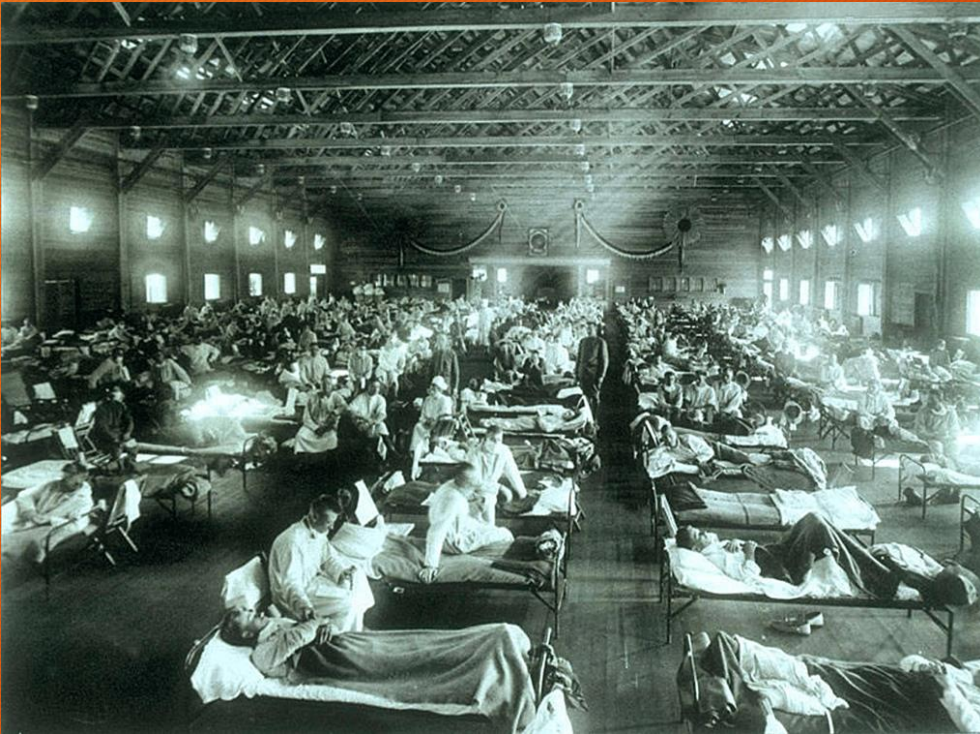
- Wilhelm heeft de overtuiging dat hij een Napoleontische overwinning kan afdwingen
- Hij wenst de hegemonie in Centraal-Europa
- Hij wil de mijngebieden in de Belgische Ardennen en Noord-Frankrijk kunnen beheeren
- Maar hij wil verder het Britse Imperium intact laten als borg tegen het gele gevaar

Gerard Strijards

Wilhelmina deelt deze taxatie

7

Gerard Strijards

- Haar premier, Cort, ook. Hij is pro-Duits, omdat hij de Britse blokkadepolitiek scherp veroordeelt
- Hij vindt dat daardoor de Nederlandse burgerbevolking permanent wordt gegijzeld
- Hij weet dat de Britse admiraliteit de blokkade zal laten voortduren totdat de vredesregeling is geratificeerd. Dat kan in 1922 het geval zijn
- Maar dan is Nederland verhongerd

woensdag 1 juni 2022

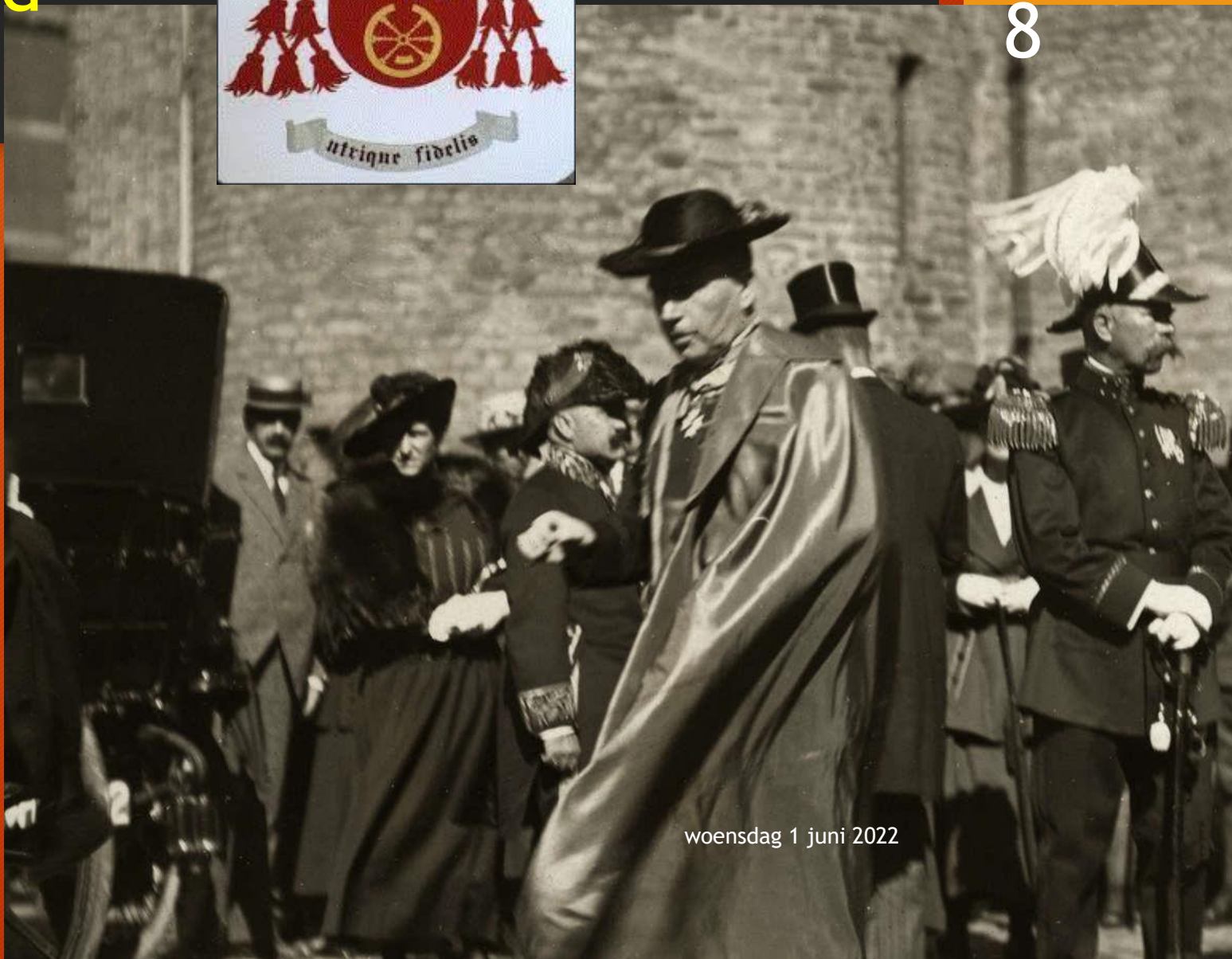
Nederland geregeerd Nolens Volens

8

- Nolens maakt de politiek in het interbellum
- Hij ziet een belangrijke rol voor de Heilige Stoel bij vredesonderhandelingen
- Hij gaat daarom als buitengewoon gevolmachtigd gezant naar het Vaticaan in 1917 om Nederland te vertegenwoordigen
- Dat moet topgeheim: Wilhelmina doet het buiten het kabinet om

Gerard Strijards

woensdag 1 juni 2022

Kabinet Nolens zonder Nolens 1918-1922

9

- Het begin der confessionele coalitie 1918-1946 en de totale verzuiling van het staatkundig leven

- In 1918 krijgt Wilhelmina een kabinet dat overheerst wordt door katholieken via de fractievoorzitter, Mgr Prof Mr Dr W. H. Nolens.
- Hij is Apostolisch Protonotarius van Benedictus XV.
- Wilhelmina besluit de marionet van Nolens, Ruys de Beerenbrouck niet in te lichten over de afspraken met Wilhelm.
- Wilhelm weet daar evenmin van

Uitlevering geweigerd

- Nederland weigert de uitlevering aan de geallieerden omdat Wilhelm hier aankwam op uitnodiging. Om asiel heeft hij wel gevraagd.
- De geallieerden drongen niet echt aan. Zij hadden ook sedert mei allerlei contacten gelegd met de Centrale Autoriteiten en verder hadden ook zij oorlogsmisdrijven doen begaan
- Nederland kreeg echter de schuld van dit defect in de supranationale rechtshandhaving
- Het werd een paria in de Volkenbond en had heel wat te verduren van de Belgen die vergaande annexaties, servituten en kwijtscheldingen van hun staatschuld eisten.
- Nederland ging zich daarom gedragen als het braafste jongetje van de klas in de Volkenbond. Het ging zelfs het Saarreferendum in 1936 faciliteren ten behoeve van Hitler.

10

De annexatie van Bosnië-Herzegovina 1908

11

- Op het congres van Berlijn in 1878 wordt besloten dat keizerlijk Oostenrijk het tijdelijk beheer krijgt over het opstandige Bosnië-Herzegovina
- Het is een overduidelijk Slavisch-Orthodox gebied dat verbonden is met de patriarch van het Kremlinklooster
- Doel van deze bezetting is: Rusland weghouden van de Middellandse Zee
- Sint Petersburg moet geen ijsvrije transit-marine etablissement hebben aan de Adriatische Oostzeekust
- Londen en Parijs dachten daarvan bedreiging voor hun koloniaal bezit in het Verre Oosten, bereikbaar via het Suezkanaal-1870

Suez-kanaal

12

- Deze kunstwatergang is vitaal voor de beurtvaart naar Brits-Indië en Voor-Indië tot aan de Straat Malakka
- Voor de bereikbaarheid van de Frans Indo-Chinese Koloniën
- Voor de beurtvaart op Nederlandsch-Indië: Java, Sumatra, Celebes, De Molukken en Borneo
- Deze vaart wordt nog belangrijker als petroleum te raffineren blijkt tot brandstof voor de ontploffingsmotoren die de oorlogsbodems voortstuwen

De Oostenrijkse minister Aehrental annexeert in 1908 volledig

13

- Hij licht wel Sint Petersburg in
- In bewoordingen, die Iswolksy, de Russische minister van Buitenlandse Zaken aanleiding geven te veronderstellen dat Oostenrijk het Ottomaanse Rijk zal verplichten tot vrijgave van de Bosporus, de Zee van Marmora en de Dardanellen aan Russische smaldelen
- Daarom zwijgt Sint Petersburg aanvankelijk
- Ook al protesteert Servië tegen deze annexatie omdat het territorium sedert de Middeleeuwen hoorde tot het Koninkrijk der Serven
- Pas veel later hoort Iswolksy uit Berlijn dat geen vrijgave der zeeën zal plaatsvinden

Berlijn dreigt Sint Petersburg met oorlog als het de annexatie betwist

14

Het betreft hier **tussen de Slaven** betwist gebied. Wenen weet dat.

15

Sint Petersburg is beledigd en zint op wraak

16

- Maar het durft niet te mobiliseren: de spoorwegen zijn nog niet af
- En bovendien heeft het enorm verlies geleden jegens Japan bij de Russisch-Japanse oorlog 1904-1906
- Deze oorlog heeft geleid tot een volksopstand in Sint Petersburg in 1905 gericht tegen de autocratie van de Tsaar Nicolaas
- De demonstratie in januari 1905 was gericht op socialisatie in de bedrijven, sociale zekerheid, afschaffing van de lijfeigenheden en democratisering binnen de agrarische districten
- De Tsaristische legers schoten met scherp: een bloedbad
- De revolutionairen gingen ondergronds

Destabilisatie van het overheidsapparaat

17

Berlijn en Wenen: Rusland is geen militaire macht meer

18

- De strategische conclusie is dat het Russische Veldleger niet adequaat zal kunnen mobiliseren
- Wenen zal de Serven kunnen afstraffen zonder tussenkomst van de Tsaar net als in 1854
- Berlijn kan rustig Nederland, België, Luxemburg en Frankrijk aanvallen: het heeft in het oosten rugdekking door Russische inertie
- Daarna kunnen Wenen en Berlijn tezamen Rusland aantasten
- Londen zal daartegen niet optreden want het heeft geen toereikend veldleger
- Aldus wordt het plan van Alfred Von Schlieffen dogma voor het opmarsplan van Berlijn

Keizer Wilhelm lekt naar Wilhelmina, Leopold II en Albert I

19

Het plan omvat een **Saksische** doortrekking van Nederlands Limburg en Zuid-Oost Noord-Brabant door het Duitse Veldleger

Wilhelmina beweegt Wilhelm deze doortocht zuidelijker te doen plaatsvinden onder Luik op de linker-Maasoever

Het Plan is niet veel meer dan een algemene aanwijzing voor de ontplooiing van de infanterie en laat wijzigingen toe tot 1908

De logistieke onderbouwing is vaag en ontoereikend

Gerard Strijards

Helmuth von Moltke wijzigt in 1908

Chef Staf Oberste Heeresleitung
verandert de opmarsaanwijzing

Het veldleger zal onder Luik over De Maas gaan en doortrekken naar Noord-Frankrijk onder Brussel

Maar voor de korpsen zijn niet voldoende wegen beschikbaar: zij lopen alle uit hun logistiek

Dat zal de grootste chaos in augustus 1914 te weegbrengen omdat de infanterie plundert en dronken raakt

Daardoor wordt deze oorlog totaal en omvat zij ook de burgerbevolking

Bij welwillende neutraliteit zal Duitsland niet annexeren

21

- Wilhelm spreekt met Wilhelmina af bij het staatsbezoek in december-1907 aan Amsterdam dat beiden de vrede zullen “herstellen”
- Duitsland zal het koloniale imperium van Nederland garanderen, mits Duitsland vrije toegang krijgt en effectieve bescherming in de Archipel
- Duitsland moet via de “Bataafsche Petroleummaatschappij” brandstofcontracten kunnen krijgen voor de *Hochseeflotte* te Soerabaja
- Vrije Rijndoorvaart moet ook in oorlog kunnen plaatsvinden
- Alleen in het uiterste zuidoosten van Belgisch Luxemburg zal opgemarkeerd worden tot aan de Maasovergang bij Hoeij.

Heemskerk moet zorgen dat Kuyper niet terugkomt: Kuyper kleineert majesteit

22

Gerard Strijards

Wilhelmina geeft haar neef te kennen dat dit acceptabel is

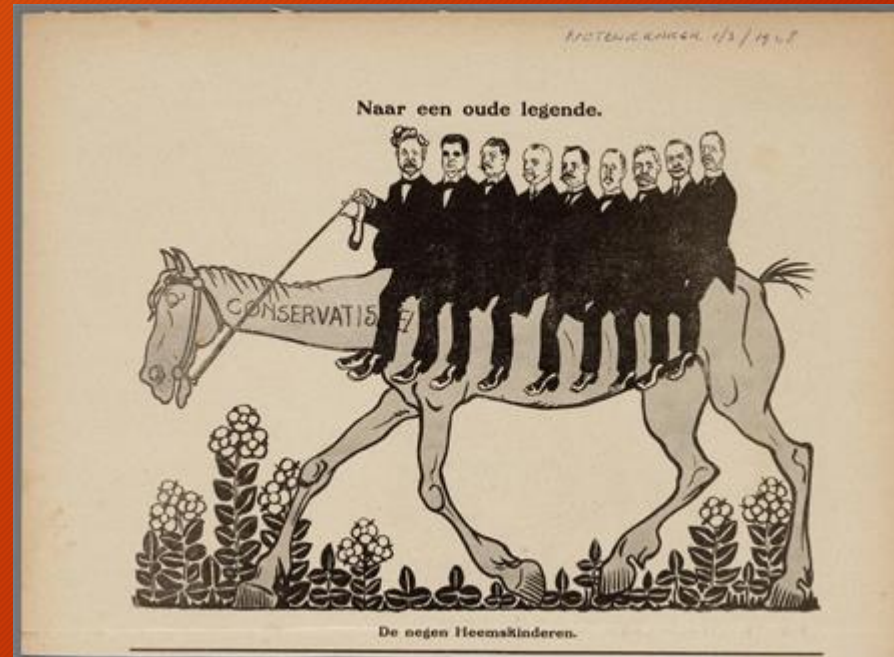
23

De constitutionele positie van de kroon

24

- De twee monarchen hoorden tot het Huis van Oranje
- Wilhelmina was uiterst gebeten op Groot-Brittannië wegens de Boerenoorlogen 1898-1902
- Londen had in de Russisch-Japanse oorlog gedreigd met maritieme interventies op Sabang, in Sumatra en in Straat Soenda als Nederland niet iedere bunkering zou weigeren aan de Russische Oostzeevloot
- Zij had hoogstpersoonlijk het kabinet Heemskerk geformeerd en daarvan een pro-Duitse opstelling gevorderd ivm de kustfortificaties
- Zij had grote afkeer van het Republikeinse Frankrijk met de politieke schandalen

De koning heeft het opperbestuur buitenlandse betrekkingen

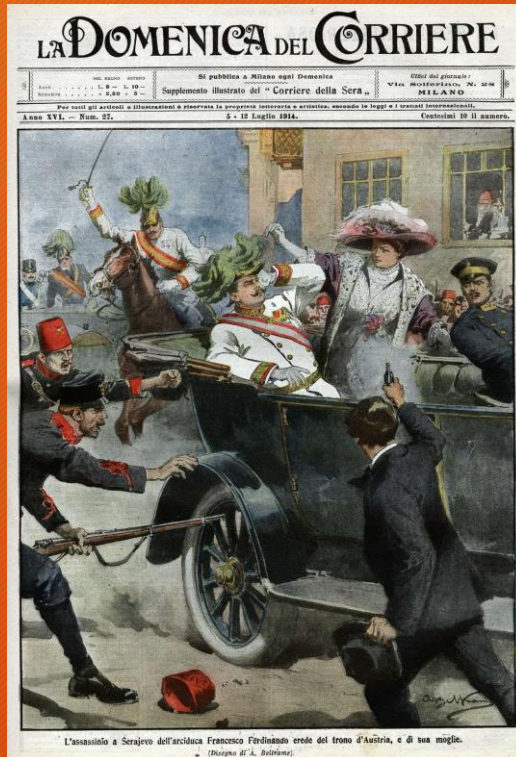
25

- Wilhelmina zag de gezanten als dienaren van de Kroon
- Die niet primair verantwoordelijk waren voor het buitenlands beleid aan de volksvertegenwoordiging
- Zij waren “Harer Majesteits Gezant en gevolmachtigden” hetgeen uit het ambtsuniform bleek
- Alleen bij de rijksbegroting konden leden van de Tweede Kamer navraag doen naar het buitenlands beleid
- De minister René de Marees van Swinderen was hofdignitaris (kamerheer in buitengewone dienst)
- Het kabinet was op de hoogte. Zolang er geen verdrag van kwam met Duitsland wachtte het af.

Schoten te Sarajewo 28 juni 1914

26

- Het staat wel vast dat **Belgrado** in deze aanslag een aandeel had
- Servië beoogde destabilisatie van het Slavisch deel van het Habsburger Rijk
- Overeenkomstig de wens van Sint Petersburg
- Dat Wenen sancties wilde was aanvaardbaar

Aanleiding. Geen oorzaak

27

- Duitsland meent dat nu de kans bestaat tot verwezenlijk in de planning van 8 december-1908
- Het eist daarom welwillende neutraliteit te Den Haag
- Wilhelmina grijpt terug op de afspraken van 1907
- Wilhelm II is nu “Oberste Kriegsherr” in de voormobilisatiefase
- Hij beveelt Nederland met rust te laten en verandert opmarsorders
- Hij zal met Wilhelmina straks de vrede restaureren
- Daarop zal hij terugkomen in mei 1918
- Want het Duitse leger is dan overal succesvol in opmars
- Wilhelmina licht hij in. Fase II van het monarchale plan-1907 treedt in.

De aansprakelijkheid van Wilhelm

28

- Nadat de toestand van dreigend oorlogsgevaar was ingetreden was Wilhelm opperbevelhebber van het Duitse leger
- Bij hem concentreerde zich het strategisch commando. Hij kon tactische aanwijzingen geven en deed dat ook
- Hij beval de inval in België via Luik in strijd met de Pruisische neutraliteitsgarantie
- Hij keurde de gifgas-aanval op de burgerlijke bevolking van Ieperen goed in 1916
- Hij stemde in met de onbeperkte duikbootoorlog in 1915 en 1917
- Hij kon de opperbevelhebbers van veldleger en marine ontslaan en deed dat ook.

Woodrow Wilson: Wilhelm had “Command Responsibility”

29

- In mei 1918 begint de Duitse artillerie met terreurbombardementen op Parijs
- Via stratosferische beschietingen door mortieren vanaf spoorwegaffuiten
- De koers van het krombaangeschut bij terugkeer naar de aarde is nauwelijks te bepalen
- Dit is gijzeling van de burgerbevolking in strijd met het Landoorlogreglement

Wilhelm moet terecht staan voor misdaden tegen de menselijkheid

30

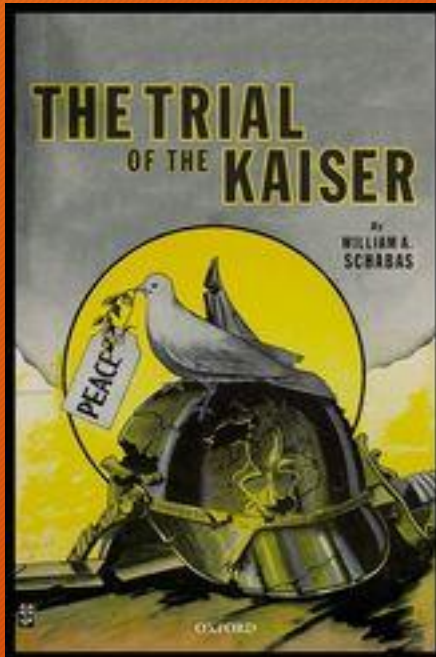
Gerard Strijards

- Wilhelm geldt als hoofddader van deze georganiseerde systematische vergrijpen tegen de internationale moraal, ethiek en regels
- De aansprakelijkheid van zijn militaire en civiele leiders is daarvan een afgeleide
- De trap moet van bovenaf geschrobd worden; dus niet beginnen met soldaten in het veld
- Wilhelm moet uitgeleverd aan Den Haag om terecht te staan

woensdag 1 juni 2022

De derde vredesconferentie richt zo'n hof op

31

- Het zal zetelen in het Vredespaleis van Carnegie
- Het zal Wilhelm terecht laten staan in een twee-partijensysteem
- Voor professionele rechters
- De vragen naar daderschap, wederrechtelijkheid en schulduitsluiting moeten apart gesteld worden
- Het toepasselijke recht zal te vinden zijn in de moraliteit van het supranationale humanitaire gewoonterecht

De accessoire daders zijn deelnemers van de strafbare opperbevelhebber

32

THE ALAMO—TUESDAY, AUGUST 27—PARIS GRAND

“The Kaiser, the Beast of Berlin”

Murderer of Womanhood, Humanity, Youth, Civilization, Freedom

All choked by the throttling clutches of this mad demon—this world-renowned murderer—this lust-maddened wolf-hound of Potadam—this arch-fiend of humanity—this cruel beast who sneers at life—who despises everything and everyone that is not German. See what this vile fiend does in that indescribable photo dramatic master-play

**“THE KAISER
The Beast of Berlin”**

and you'll learn what America and the world are fighting for. You will learn why YOU should keep watch for enemy aliens within our gates. It's the most amazing expose of the world's history.

A RIOT IN NEW YORK

Prices for “The Kaiser, the Beast of Berlin”
CHILDREN 25c   ADULTS 35c   GALLERY 25c

To the Public:

While you are watching the amazing scenes that pass before your astonished eyes in the great photo-drama—

“The Kaiser”
The Beast of Berlin

keep your eye on the people around you. Should anyone make any remarks that you can construe as seditious or unfriendly to the United States

CALL THE POLICE

and have him arrested. Serve your country. Watch the enemy aliens. Help crush traitors and spies. This amazing drama will show you clearly what “kultur” is doing. Don't miss it.

A Sensation in Boston

Special Morning Show at The Alamo
AT 10 O'CLOCK A. M.

- Wilson denkt aan Von Moltke, de opperbevelhebber-Veldleger in augustus-oktober 1914
- Vervolgens aan Von Falkenhayn die de slachtpartij-Verdun 1916 organiseerde
- Maar ook aan Fritz Haber, de directeur gifgasafdeling Kaiser Wilhelm-instituut
- Ludendorff & Von Hindenburg
- Von Pohl, chef Marinestaf

In mei 1918 heeft Wilhelmina met de Keizer contact over vredesbesprekingen via kanselier Georg von Hertling

33

- Beide monarchen menen dat Duitsland als overwinnaar grootmoedig kan zijn. Het kan in Centraal-Europa de hegemonie opeisen en Oostenrijk inscharen in het Groot-Duitse Rijk.
- Het heeft nu de onafzienbare grondrijksdommen van de Oekraïne, Georgië en Kaukasus tot zijn beschikking door de Vrede van Brest Litovsk van maart 1917.
- Het zal zijn invloedssfeer kunnen leggen tot aan de Atlantische kusten. Nederland kan nu bemiddelen: de Duitsers staan op dertig kilometer van Parijs.

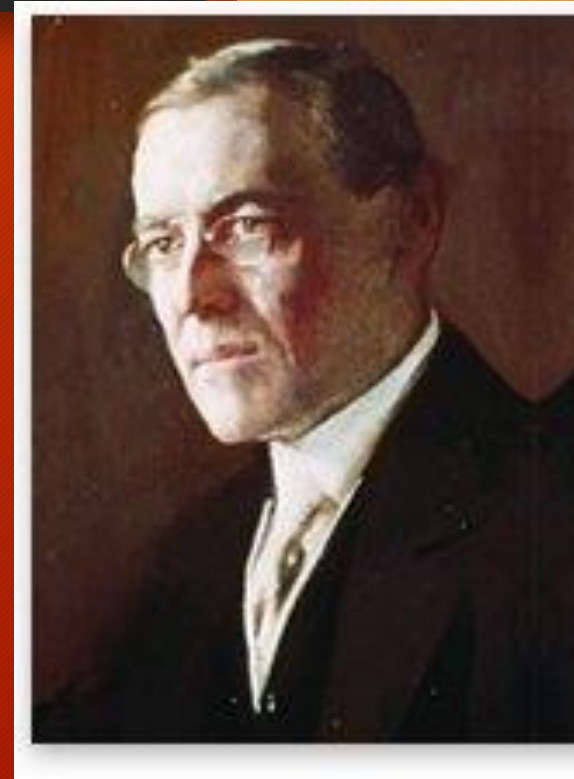

woensdag 1 juni 2022

Londen en Parijs moeten deze taxatie erkennen

34

- Maar Wilson ziet nu Wilhelm als de incarnatie van het kwaad
- Er kan geen wereldrechtsorde bestaan, waarin het nationaal zelfbestemmingsrecht van de volkeren uitgangspunt is, zolang deze generalissimo kan heersen
- Verder wenst Wilson niet dat de Vrede van Best-Litowsk wordt erkend door de westerse geallieerden
- Hij zet in op versnelde verscheping van expeditionaire troepen tot meer dan twee miljoen man.
- Hij belooft Clemenceau voor Frankrijk een eeuwig militair alliantieverdrag tegen de Duitsers
- Doorvechten tegen de uitgeputte Duitsers is het parool

Op 8 augustus stort het Duitse veldleger in

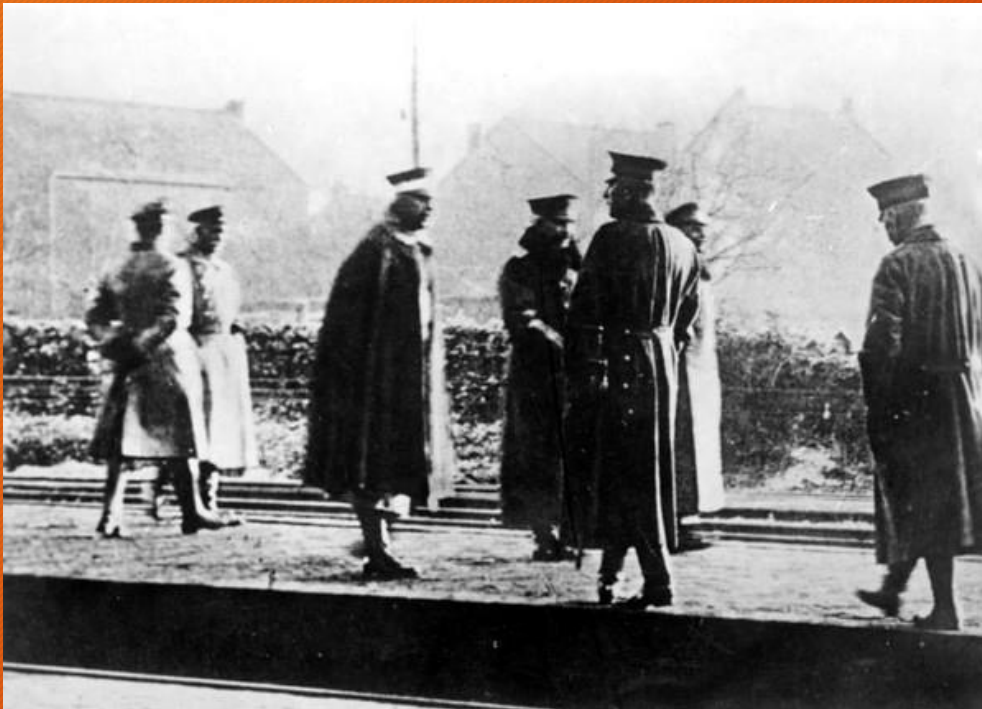
- Op 26 oktober moet **Ludendorff aftreden**. Hij is de laatste die vasthoudt aan een finale eindoverwinning
- Op 5 november komt de Nederlandse generaal Van Heutsz, adjudant van Wilhelmina, in Spa de keizer opzoeken
- Hij nodigt deze monarch uit met het oog op de afspraken van mei
- De monarch vertrekt naar Nederland en komt bij Eysden over de grens als genodigde van Wilhelmina
- Het kabinet weet nergens van. Maar het verleent toegang en logies
- De keizer heeft geen afstand gedaan
- Ook hij denkt nog als staatshoofd door te regeren en dus te onderhandelen

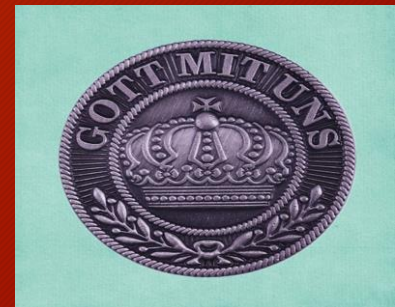
Wilhelm als “Einfacher privatmann” te Eysden 10 november 1918

36

- Wilhelm is op dat moment nog Duits keizer
- Hij zal pas op 28 november daarvan afstand doen
- Hij vraagt pas asiel op het perron in Eysden als Den Haag dat vraagt
- Hij beroept zelf zich op Wilhelmina's uitnodiging

Geallieerden eisen uitlevering van de keizer

37

- Nederland moet op basis van beginselen van supranationale moraal, ethiek en gewoonten meewerken aan een universeel hof tot berechting van grote oorlogsmisdadigers
- In de wapenstilstand van 11 november 1918 wordt daarop al gezinspeeld, al staan daarin de details nog niet
- In de vredesregeling zelf wordt dat als beginsel neergelegd en verplicht Duitsland zich tot medewerking aan deze rechtsmachtkring
- Nederland weigert de uitlevering. Het beroept zich op het internationaal asielrecht en verder op het feit dat het géén partij is bij de wapenstilstand, de vredesregeling en de daarbij horende uitvoeringsarrangementen.

Er komt daarom geen strafhof

38

- Wilsons constructie van een zelfstandig straffend supranationaal tribunaal gaat daarom NIET DOOR
- Want als de hoofddader niet terechtstaat, waarom dan de accessoire, noodzakelijke deelnemers wél?
- Van Karnebeek weigert daarom ook iedere bewijsvergaringsprestatie tegen Wilhelm. Hij gaat nu het gevecht met de Belgische minister Hymans (links) aan over diens claims

Geen individuele berechtingsafsprak

39

Gerard Strijards

- De voorzieningen in de artt. 227-230 van het Vredesverdrag blijven tandoos
  - Wilhelm blijft in Nederland ageren tegen geallieerden en Duitsland
- Hij discrediteert Nederland tot pario in de Volkenbond
- Dat blijft Nederland tot 1936 wanneer deze Bond desintegreert

woensdag 1 juni 2022

Een Vrede die aan alle vrede een einde maakt in 1920

40

Gerard Strijards

woensdag 1 juni 2022